

Název : Napadení lékaře v Praze-Chuchli dne 28. dubna 2003
Autor : **por. Ing. Pavel Dekret**, MV-generální ředitelství HZS ČR
email: Pavel.Dekret@grh.izscz.cz

Dne 28. dubna 2003 proběhla událost, která otřásla záchranáři i veřejností a které byla i věnována značná pozornost ze strany veřejných médií. V nočních hodinách krátce před 23. hodinou byli lékař a posádka sanitního vozu Zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“) hl. m. Prahy vysláni k dopravní nehodě osobního automobilu se třemi zraněnými osobami. Dvě osoby byly zraněny lehce a jedna měla vážná zranění. Tuto osobu přivolaný lékař ošetřil a odeslal k dalšímu ošetření do nemocnice. Po té zbylí dva lehce zranění, kteří byli zjevně v podnapilém stavu, začali po lékaři a posádce ZZS hl. m. Prahy požadovat hledání ztraceného mobilního telefonu, aby mohli zavolat manželce vážně zraněného - chtěli manželce sdělit, že její manžel umírá, přestože to nebyla pravda. Po odmítnutí hledání mobilu došlo k nepochopitelnému incidentu, kdy oba lehce zranění fyzicky zaútočili na lékaře a posádku ZZS hl. m. Prahy s odůvodněním, že těžce zraněnému neposkytní pomoc a klidně jej nechali umírat. Po fyzickém útoku zůstal lékař s pohmožděninami břicha a lehkým otřesem mozku ležet na zemi. Těsně po útoku přijeli na místo zásahu příslušníci Hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“) hl. m. Prahy. Pro lepší přehled o dalším průběhu události uvádím časový snímek ze zásahu příslušníků HZS hl. m. Prahy.

- 22:45 příjem hlášení o dopravní nehodě, ul. Radotínská, Praha 5,
- 22:46 výjezd jednotek ze stanic č. 7 (Praha-Smíchov) a č. 8 (Praha-Radotín),
- 22:51 jednotka ze stanice č. 8 na místě zásahu, provádění průzkumu, jedná se o dopravní nehodu osobního automobilu, který je ve stromě,
- 22:55 požadavek urgencye Policie ČR na místo zásahu, hasiči i zdravotníci napadení dvěma lehce zraněnými, třetí zraněný v péči ZZS hl. m. Prahy; lékař leží na zemi po kopnutí do břicha, komunikuje, odmítá pomoc, 1 hasič ponechán na sledování zdravotního stavu lékaře,
- 22:57 jednotka ze stanice č. 7 na místě zásahu,
- 22:58 útočником napaden kameraman oddělení zjišťování příčin požárů HZS hl. m. Prahy,
- 23:00 útočnik udeřil ležícího lékaře taškou do zad, útočníci řvou na lékaře, aby nesimuloval a postavil se na nohy, hasičům vyhrožují fyzickým napadením,
- 23:01 útočnik kopnul ležícího lékaře do levé ruky, drobná potyčka mezi útočníky a hasičem sledujícím zdravotní stav lékaře,
- 23:02 lékař se za pomoci hasičů zvedá a odchází do vozu ZZS hl. m. Prahy,
- 23:02 znovu napaden kameraman oddělení zjišťování příčin požárů a hrubě napaden další hasič - provedeno zneškodnění obou útočníků a svázání hadicovými vazáky,
- 23:04 dopravní policie na místě, předání útočníků Policii ČR,
- 23:15 na místě zásahu pohotovostní motorizovaná jednotka Policie ČR,
- 23:17 jednotka ze stanice č. 7 se vrací na základnu,
- 23:56 vůz naložen na odtahovou službu, likvidace události, předání místa zásahu Policii ČR,
- 23:56 jednotka ze stanice č. 8 se vrací na základnu.

Výše uvedený popis je jen pouhým konstatováním faktů, ovšem nepostihuje psychické trauma, které záchranáři prožili – hrubé slovní napadání, vyhrožování, fyzický útok. A to vše v nejistotě, zda útočníci nejsou ozbrojeni.

Po přečtení výše uvedeného zpravidla na mysli vyvstane otázka „Jak zabezpečit lepší ochranu záchranářů (lékaři a zaměstnanci ZZS, příslušníci HZS ČR, apod.), aby k podobným incidentům dále nedocházelo?“. Příslušníci Policie ČR, Armády ČR, rybářská stráž, apod. při výkonu služby požívají statutu „veřejného činitele“. V praxi to znamená, že jsou při výkonu služby právně „lépe“ chráněni a v případě útoku na veřejného činitele je útočník postižen přísnějším trestem. Tento represivní systém je dostatečný k odrazení případných útočníků. Tolik právní teorie. Ovšem jak to vypadá v praxi? Z veřejných činitelů jsou v terénu nejvíce nasazováni příslušníci Policie ČR. Přestože jsou ozbrojeni a požívají statutu veřejného činitele, jsou při výkonu služby často fyzicky napadáni. Ochrání tedy záchranáře statut veřejného činitele před dalšími útoky? Jednoznačně lze odpovědět, že ne. Fyzické útoky zpravidla provádí osoby, které sebe plně nekontrolují – osoby pod vlivem alkoholu, omamných látek, psychicky narušené osoby nebo osoby s dlouhodobě neřešenými psychickými problémy, apod. Tyto osoby neodradí ani ochrana statutem veřejného činitele. Při projednávání činu viníka se zpravidla přihlíží k jeho stavu v době útoku (zda byl či nebyl schopen uvědomit si dosah svého chování) a zejména k tomu, zda napadený je v pracovní neschopnosti či není. Tyto okolnosti dosti ovlivní pak výsledek projednání daného činu. Jak tedy ochránit záchranáře?

Prioritním preventivním opatřením, které může záchranáře ochránit před dalšími útoky, je výchova lidí v úctě k těm, kteří neváhají riskovat své životy, aby zachránili životy jiných. Chování dnešní společnosti v České republice je ovšem takovému přístupu daleké. Nejúčinnější represivní systém vždy byl založen na rychlosti a tvrdosti postihu viníka. Při dnešním systému soudnictví v ČR, kdy viník stane po dvou až třech rocích po incidentu teprve před soudem a svědci si už ani nepamatují, co se přesně stalo, přičemž je viník pro nedostatek důkazů osvobozen nebo je mu uložen směšně nízký trest, je nesmysl se domnívat, že takový systém vede k účinné nápravě viníků a že odradí další od podobného jednání. Stačí se podívat na systémy ve státech Evropské unie – kolik lidí si dovolí dopustit se obyčejného přestupku jako překročení rychlosti při jízdě automobilem? Odrazení od takových činů spočívá v obyčejném rychlém a tvrdém postihu. Nesmíme ovšem opomenout

i mentalitu lidí, která je dána respektem k profesím policistů, zdravotníků či hasičů. Bude-li takový systém nastaven i v České republice, nebude zapotřebí ani ochrana statutem veřejného činitele.